

KÖPEKLERDE SERUMİNÖZ BEZ ADENOMU

Cemalettin Köküuslu* Doğan Aslanbey** Rıfki Hazıroğlu***

Adenoma of the ceruminous gland in dogs

Summary: *Ceruminous gland tumours are uncommon in dogs. They are excessively rare in man. The ceruminal glands are normally situated deep in the dermis near the cartilage of the external auditory canal. They are 1-2 cm in diameter. The tumour is pleomorphic histologically. Three cases of such tumours which arose in the ears of three dogs are reported for the first time in Turkey. It was seen that ceruminal gland tumours histologically showed papillary character, hyperplasia and squamous metaplasia of the alveolar cells. The golden brown pigment granules were observed in the cytoplasm of histiocytes in the stroma. Although this tumour is interpreted as an adenocarcinoma, we have not observed any ceruminal gland tumour that had metastasized in these cases.*

Özet: *Seruminöz bezlerin adenomu köpeklerde çok az sayıda görülmektedir. Seruminöz bezler normal olarak dış kulak işitme yolu kıkırdağına yakın ve dermisin derin kısımlarında bulunmaktadır. Çapları 1-2 cm olan bu tümörlerin pleomorfik bir histolojik yapıları vardır. Çalışmada, incelenen ve son 15 yıl içerisinde yalnız üç köpekte rastlanan seruminöz bez adenomunda histolojik olarak, kistik papiller oluşumlar, bez epitelinde hiperplazi ve metaplazi ile stromadaki histiyositlerin sarı kahverenkli bir pigmenti içerdiği görüldü. Türkiye'de köpeklerde ilk defa bildirilen seruminöz bez adenomlarını, adenokarsinom olarak kabul edenler de vardır. Ancak tümörün invazyonuna ait bir bulguya da rastlanılmamıştır.*

Giriş

Seruminöz bezlerin adenomları genellikle küçük evcil hayvanlarda ve özellikle kedi ve köpeklerde, daha az olarak da insanlarda görülmektedir. Bu tümörleri oluşturan seruminöz bezler, normal olarak dış kulak işitme yolu kıkırdağına yakın ve dermisin derin kısımlarında

*Prof. Dr., A.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Ankara.

**Prof. Dr., A.Ü. Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara.

***Araş. Gör., A.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Ankara.

bulunmaktadır. Bu bezler apokrin tipte ter bezlerinin modifiye olmuş şekilleridir (1, 3). Seruminal bez adenomları 1-2 cm çapında, kesit yüzü gri-kahverenkli, lobüllü, kırmızı-kahverenkli hemoraji alanları gösteren, pleomorfik bir histolojik yapıya sahip tümöral oluşumlardır (1, 4). Çok katlı yassı epitel tabakası altında tümörü şekillendiren, çoğalmış, genişlemiş adenoid yapıların kistik papiller oluşumlar meydana getirdiği, kısa veya uzun, daha çok kübik epitel hücreleri ile çevrildiği gözlenir. Bu hücrelerin nukleusları sitoplazmaların bazal kısmına çekilmiştir. Sitoplazmalar oldukça geniş çekirdekli, bazen eozinofilik pembe, fakat daha çok koyu boyanmıştır. Ayrıca, bunların sık sık yağ ve pigment globulleri ile koyu eozinofilik granüller içerdiği seçilir. Tümörde bezleri döşeyen tek sıralı epitel hücreleri çok katlı yassı epitele dönüşebilir (metaplazi). Bazen bu metaplazi odakları keratinleşme dahi gösterebilir. Alveollerin lumenlerinde ve stromada amorf altın kahverengindeki materyal, eozinofilik granüller ve amorf hyalin maddesi bulunur. Bu materyaller yer yer mikzomatöz değişiklik gösteren stromada histiyositler tarafından fagosite edilmiştir (2). Perl'ün demir boyası ile boyanan preparatlarda altın kahverengindeki pigment granüllerinin demir içerdiği saptanır (5).

Seruminal bez adenomlarının hernekadar adenokarsinom oldukları kabul edilirse de bunların metastaz yaptıklarına dair bir kayıda rastlanmamıştır (1-3).

Patoloji Anabilim Dalı'na son 15 yıl içerisinde köpeklerden operasyonla alınıp histolojik tanı için gönderilen 208 tümörlü materyal arasında ancak 3 adet seruminal bez adenomuna rastlanılmıştır.

Bu çalışmanın konusunu teşkil eden seruminal bez adenomunun tipik pleomorfik bir histolojik yapıya sahip olması, çok az bir oranda görülmesi ve metastaz yapmayan bir adenokarsinom özelliğinin bulunması nedenleri ile yayımlanması uygun görülmüştür.

Materyal ve Metot

Fakültemiz Cerrahi Kliniğine 1984 ve 1985 yıllarında gelen biri yerli erkek köpeğe, diğeri 11 yaşında Spaniel cocker dişi köpeğe ve diğeri de 16 yaşında siyah bir dişi köpeğe ait olup, dış kulak ışırtı yolundan operasyonla alınarak, tümör klinik teşhisi ile ve histopatolojik inceleme yapılması amacı ile gönderilen 3 adet tümöral oluşum, Patoloji Laboratuvarlarında bilinen yöntemlerle tesbit edildi. Parafin bloklarından elde edilen 5-10 mikron kalınlığındaki kesitler, Hematoxylin-cosin ve Perl'ün demir boyası ile boyandı (5).

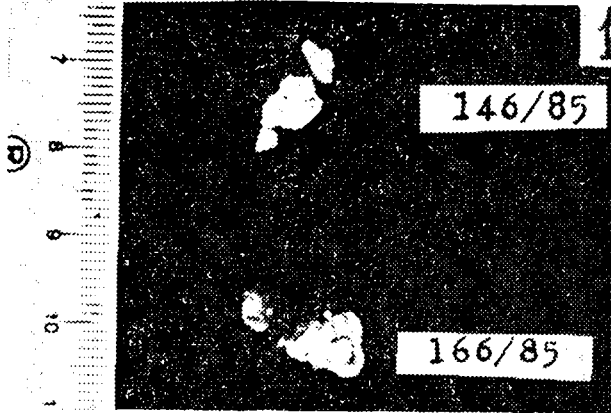
Bulgular

a) Makroskopik bulgular

1. olgu: 1x1x0,6 cm boyutlarındaki tümöral kitlenin kesit yüzünde gri-kahverengi ve sarı-kırmızı hemoraji alanları görüldü.

2. olgu: 1x1x0,5 cm boyutlarında tümöral oluşum görünümünde idi. Yapılan kesitte yukarıda tarif edilen makroskopik bulguları gösteriyordu.

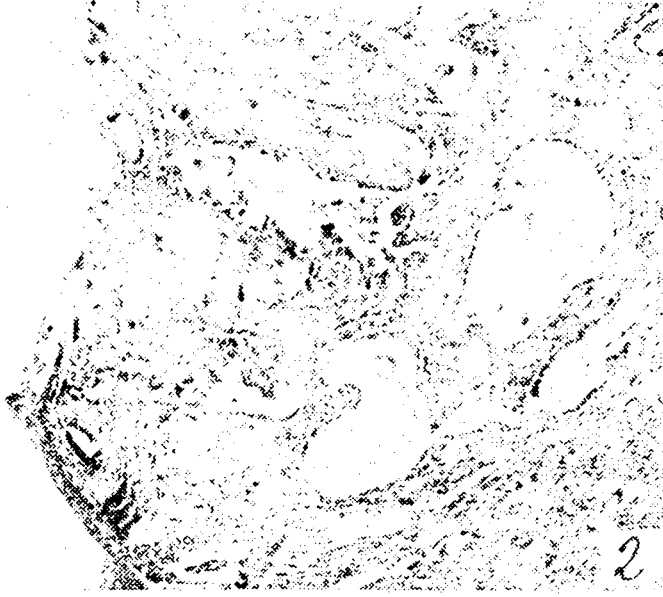
3. olgu: 1x1x0,3 cm ve 0,5x0,5x0,2 cm boyutlarında iki tümöral parçadan ibaretti. Parçaların, yapılan kesitlerde yukarıdaki bulguları gösterdiği saptandı (Şekil 1).



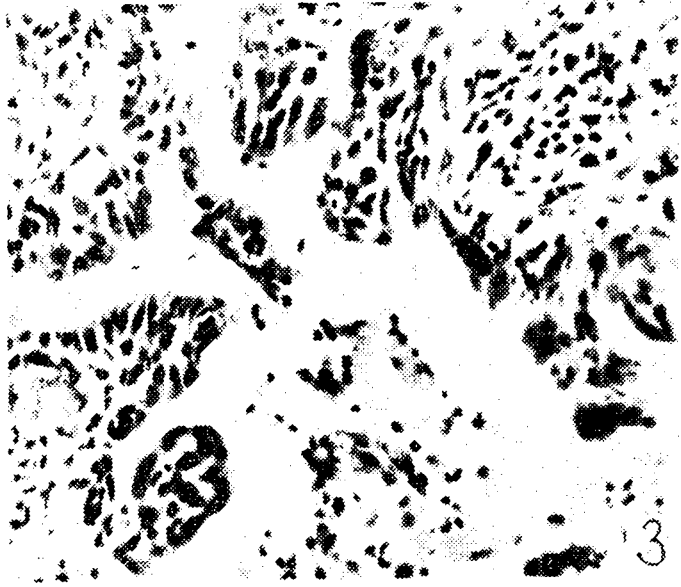
Şekil 1: Seruminöz bez adenomunun makroskopik görünümü.
(Ceruminous gland adenoma, the gross appearance of the tumour)

b) Mikroskopik bulgular

Her üç olgudan yapılan preparatların histolojik incelenmesinde; bir tarafta örtücü çok katlı yassı epitel, daha derinlerde ise artmış ve genişlemiş adenoid yapılar görüldü. Bunların bazen kistik hal aldığı ve papiller çıkıntılar oluşturduğu, silindirik veya kübik döşeyici epitel hücrelerinin hiperplazi gösterdiği, bazı bez epitelinde de çok katlı yassı epitel metaplazisi seçildi (Şekil 2,3). Eozinofilik sitoplazmalı bez epitelinde genellikle çekirdeklerin, sitoplazmanın bazal kısmına çekildiği, bazı hücrelerin sitoplazmalarında altın kahverenginde bir pigmentin mevcudiyeti ve bezlerin lumenlerinde amorf, kahverenkli, pembe, hyalini bir madde gözlemlendi. Stromada pek çok sayıda artmış ve sitoplazmalarında ince altın sarısı renginde bir pig-

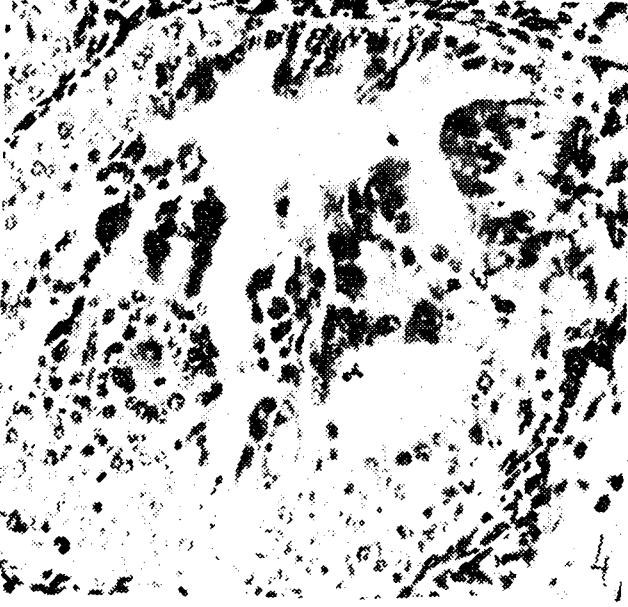


Şekil 2: Tümörün histolojik görünümü. HxE X 120
(Microscopical appearance of the tumour)

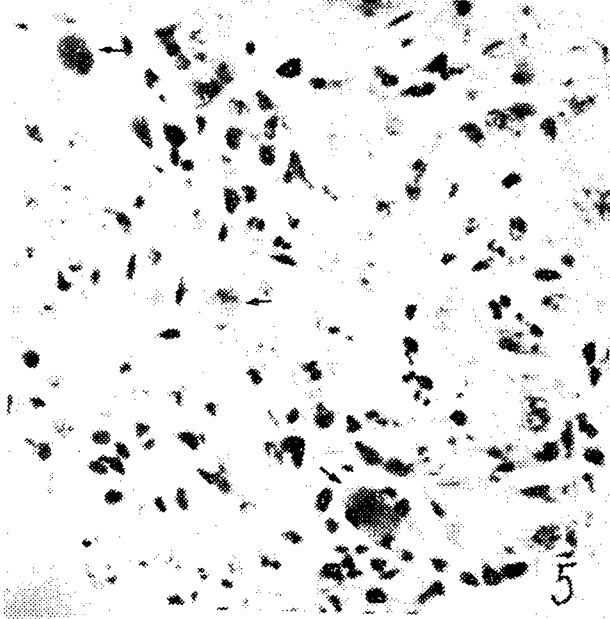


Şekil 3: Genişlemiş, kistik hal almış ve papiller çıkıntılar gösteren bez. HxE X 750
(Cystically dilated glands with papilliform projections)

menti fagosite etmiş histiyositler saptandı (Şekil 4). Arada lenfosit, plazmosit infiltrasyonu ile dar ve geniş kanama alanları görüldü.



Şekil 4: Bir bezde çok katlı yassı epitel metaplazisi. HxE X 750
(Squamous metaplasia in a gland)



Şekil 5: Stromada histiyositler (→). HxE X 1200
(Stromal histiocytes)

Ayrıca, incelenen preparatlarda stromada mevcut kan damarları lumenlerinde tümöral invazyona ait bir hücre topluluğuna rastlanmamıştır. Perl'ün demir boyası ile boyanan preparatlarda histiyositlerin sitoplazmalarında anılan pigmentin demir içerdiği seçilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Seruminöz bez adenomları gerek insanlarda ve gerekse küçük evcil hayvanlarda çok az sayıda rastlanan tümörlerdir (1-4). Nitekim son 15 yıl içerisinde yalnız köpeklerden operasyonla alınan ve histolojik tanı için Patoloji Anabilim Dalı'na gönderilen 208 tümörlü materyal arasında ancak üç adet seruminöz bez adenomunun saptanması, tümörün çok düşük insidanda görüldüğünü doğrulamaktadır. Tümörün histolojik yapısında gözlenen, çoğalmış, kistik hal almış adenoid yapıları döşeyen bez epitellerindeki hiperplazi, papiller projeksiyonlar ve bazen de metaplazi (1,2) konuyu teşkil eden olgularda da gözlenmiştir. Bu olgularla birlikte mevcut bezlerin lumenlerinde biriken amorf, kahverenkli, pembe, hyalini madde ile stromada şekillenen lenfosit ve plazmosit infiltrasyonunun yanısıra Perl'ün demir boyası ile boyanan preparatlarda sitoplazmalarında demir içerdiği anlaşılan altın kahverenginde bir pigmenti fagosite etmiş, histiyositlerin şekillenmesi; tümöre, olgularda saptandığı gibi pleomorfik bir histolojik görünüm kazandırmaktadır (1,2).

Tümörün histolojik görünümü ve bezleri döşeyen epitellerdeki mitotik figürler, hiperplazi ile metaplazi gibi bulgular hernekadar bu tümörlerin adenokarsinom olabileceklerini akla getiriyorsa da, kan damarlarında veya lenf damarlarında tümör hücrelerine rastlanılmaması, bu tümörlerin benign natürde olduklarını kabul ettirmektedir (1,2). Olgulara ait preparatların yapılan mikroskopik incelemesinde de damar lumenlerinde herhangi bir tümör hücre grubu saptanmamıştır.

İncelenen literatür bilgilerinin ışığı altında ve olgularda gözlenen bulgulara göre seruminöz bez adenomlarının benign natürde olduklarını kabul etmek gerekmektedir.

Kaynaklar

1. **Anderson, W.A.D.** (1971). *Pathology* volume two. Sixth Edition. The C.V. Mosby Company. St Louis.

2. **Black, M.B.** (1949). *Adenoma of ceruminous gland in the dog*. Arch. Pathol., 48: 85-88.
3. **Jabara, A.G.** (1976). *A mixed-tumour and an adenoma both of ceruminous gland origin in a dog*. Aust. vet. J., 52: 590:592.
4. **Jones, T.C. and Hunt, R.D.** (1983). *Veterinary Pathology*. Fifth Edition. Lea Febiger. Philadelphia.
5. **Luna, L.G.** (1968). *Manual of Histologic Staining Methods of the Armed Forces Institute of Pathology*, Third Edition, Mc Graw-Hill Book. Comp. New York, Toronto, Sydney.